

INFORMACIJA

o zakonima i drugim propisima u periodu od 01.1. - 30.6.2021. godine

U prvih šest mjeseci 2021. godine doneseno je više propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine, te u na nivou kantona, kao i pokrenute inicijative i dijalog socijalnih partnera u Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritoriju FBiH o donošenju propisa kojim će se utvrditi najniža plaća u Federaciji BiH, u skladu sa čl. 78. Zakona o radu, te su razmatrani materijali predloženih zakonskih rješenja u FBiH.

U Federaciji BiH u prvih šest mjeseci doneseni su sljedeći zakoni:

- **Zakon o izmjeni Zakona o doprinosima** ("Službene novine FBiH", broj 4/21 od 19.01.2021.). Zakon je stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Izmjenama je **PRODUŽEN ROK** za primjenu POVLAŠTENE OSNOVICE za obračun doprinosa, za zaposlenike u rudnicima uglja, tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće i nisko akumulacijskim djelatnostima tradicionalnih esnafskih zanata. Rok se produžava do **31.12.2022.** godine.

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu** ("Službene novine FBiH", broj 4/21 od 19.01.2021.). Zakon je stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", s tim da će se odredba člana 4a. stav (3) zakona početi primjenjivati šest mjeseci nakon stupanja zakona na snagu.

- **Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH** ("Službene novine FBiH", broj 15/21 od 24.2.2021.) Zakon je harmoniziran sa direktivama EU i međunarodnom praksom u ovoj oblasti, kroz unapređenje sistema obavljanja revizije i kontrole, kvaliteta rada u reviziji, transparentnosti i nadzoru, što je jedan od preduvjeta za privlačenje potencijalnih domaćih i stranih investitora. Zakonom se uređuje oblast računovodstva i revizije, organizaciju i funkcioniranje sistema knjigovodstva i računovodstva, pripremu i prezentiranje finansijskih izvještaja, reviziju finansijskih izvještaja, organizaciju i rad Revizorske komore Federacije Bosne i Hercegovine, nadzor nad kvalitetom rada društava za reviziju i ovlaštenih revizora, javni nadzor, praćenje, otkrivanje i prijavljivanje krivičnih djela u vezi sa pranjem novca i financiranjem terorističkih aktivnosti, stjecanje zvanja, kvalificiranje i licenciranje u računovodstvenoj i revizorskoj profesiji. Stupanjem na snagu ovog Zakona prestao je da važi Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 83/09).

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji BiH** ("Službene novine FBiH", broj 48/21 od 18.06.2021.). Zakon

stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama FBiH" tj. 26.6.2021. godine. Zakonom se mijenja Zakon o financijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/14, 36/18 i 54/19), na način da se u članu 2. stav (1)., rok do "30.09.2013. godine", zamjenjuju rokom "31.12.2019. godine. U članu 7. stav (1). produžava se rok do 31.12.2022. godine." U članu 8. stav (3). rok "31.12.2021. godine" zamjenjuju se novim "31.12.2023. godine". U članu 9. stav (2). Zakona brišu se riječi: "uz suglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine" koje se zamjenjuju riječima "donosi", dakle ako je nad imovinom društva sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsolidira u toku postupak prinudnog izvršenja kod poslovnih banaka nadležni organ vlasti donosi odluku o otvaranju novog računa kod poslovne banke za obavljanje platnih transakcija nad kojim se ne može provesti prinudno izvršenje dok traje postupak financijske konsolidacije, za što nije potrebna suglasnost Porezne uprave Federacije.

Financijska konsolidacija društva sa učešćem državnog kapitala i društva sa 100% učešćem privatnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala, sada do 31.12.2019. godine, koji rok zamjenjuje raniji rok "30.09.2013. godine"

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode** ("Službene novine FBiH", broj 48/21 od 18.06.2021.). Zakonom se mijenja čl. 2. st. 2. Zakona, te utvrđuje da se kamata iz stava 1. istog člana Zakona, koja je nastala po osnovu dospjelih, prijavljenih, a nenaplaćenih javnih prihoda sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, otpisuje se u visini propisanoj zakonom, pod uvjetom da porezni obveznik svoje obaveze po osnovu glavnog duga izmiri najkasnije na dan isteka roka od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona. U članu 2b stav (1) riječi "do 31.12.2020. godine", zamjenjuju se riječima: "do dana isteka roka od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona,", te se rok "do 05.05.2019. godine," produžava "do 31.12.2020. godine,".

- **Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova** ("Službene novine FBiH", broj 49/21 od 23.06.2021.). Prijedlog zakona usvojen je u Domu naroda Parlamenta 30.4.2021. godine a prije toga usvojen je Predstavničkom domu Parlamenta FBiH. Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja tj. 1.7.2021. godine. Zakon treba unaprijediti pristup pravdi kao jednom od osnovnih ljudskih prava propisanih Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Također, poznato je da sudski postupci, često traju i više godina i da su skupi. Rok za okončanje kompletne procedure pred mirovnim vijećem u skladu sa Zakonom je 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, a ukoliko se eventualno i pokrene postupak pred arbitražnim vijećem rok je najduže dodatnih 30 dana. Mirno rješavanje radnih sporova predstavlja pravni mehanizam, za ostvarivanje individualnih i kolektivnih prava iz radnog odnosa kroz jednu vrstu socijalnog dijaloga, uz podršku miritelja i arbitara.

Zakonom je propisana i nadležnost mirovnog vijeća za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, te mirovnog vijeća za teritoriju kantona. Uređen je sam postupak mirnog rješavanja radnih sporova, te propisane obaveze strana u sporu, članova mirovnog vijeća, kao i ministarstva nadležnog za rad. Ukoliko strane u sporu ne riješe spor u postupku mirenja, predviđeno je da rješavanje istog mogu sporazumno povjeriti arbitražnom vijeću, čija je odluka konačna i obavezujuća. Na taj način je i u postupku koji se zasniva na dobrovoljnosti osigurano načelo dvostepenosti.

Zatim, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj dana 28.01.2021. godine, donijela [Uredbu o izmjenama i dopuni Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine](#) ("Službene novine FBiH", broj 9/21 od 03.2.2021.), stupila na snagu 13.2.2021. godine. Temeljni tekst možete vidjeti [OVDJE](#). Uredba se odnosi na postupak prijema u radni odnos u federalnim zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama pod drugim nazivom, pravnim licima sa javnim ovlaštenjima prenesenim federalnim propisima, kao i u javnim ustanovama i javnim poduzećima čiji je osnivač Federacija Bosne i Hercegovine, te u privrednim društvima u kojima Federacija učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala. Kao razlog izmjene Uredbe u obrazloženju Vlade i resornog Ministarstva navodi se daje ista bila posebna prepreka u uvjetima postojeće COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji Bosne i Hercegovine koja zahtjeva brže angažiranje neophodnih kadrova, prvenstveno u zdravstvenim ustanovama ali i drugim djelatnostima od općeg i posebnog interesa. Izmjena i dopuna predmetne Uredbe odnosi se na odredbu člana 5. koja regulira izuzetke od obaveze javnog oglašavanja kod poslodavaca na koje se ista primjenjuje, u pogledu instituta otkaza sa ponudom izmijenjenog ugovora o radu, koji će se primjenjivati u skladu sa Zakonom o radu i internim aktom poslodavca, uvođenja ograničenja prijema u radni odnos na određeno vrijeme do šest mjeseci jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto, umjesto ranije predviđenog perioda do 120 dana, te uvođenje novog izuzetka u smislu mogućnosti prijema u radni odnos na određeno vrijeme najdalje do 12 mjeseci ukupno, za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u Federaciji, kao i za vrijeme izvanrednog stanja u Federaciji, proglašenog od strane nadležnih institucija, za konkretno radno mjesto.

Također, Vlada Federacije BiH donijela je ***Odluku o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži na naftne derivate*** i ***Odluku o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode*** objavljene u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", broj 26/21 od 02.04.2021. godine je objavljena. Vlada je donijela Odluku o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode kao i za naftne derivate utvrđivanjem maksimalne marže, utvrdivši da postoje uvjeti za propisivanje mjere neposredne kontrole cijena na području Federacije BiH.

Na inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH, Vlada FBiH je na sjednici održanoj 08.04.2021. izmijenila odluke o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena

utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode, Kako je precizirano izmjenama, pravne i fizičke osobe obavezne su utvrditi i primjenjivati marže tako da one ne prelaze visinu marži tih proizvoda u procentualnom iznosu na dan 31.12.2020. godine, a datum je određen kao datum koji je prethodio trećem valu pandemije i pogoršanju epidemiološke situacije u FBiH, od kada je i zabilježen i značajniji rast cijena.

Obaveza se odnosi na pšenično brašno i sve vrste hljeba od pšeničnog brašna, mlijeko i tekući jogurt 2,8 posto mliječne masti, svježa jaja, šećer kristal bijeli, so za ljudsku ishranu, rižu, tjesteninu, margarin i biljna mast, sve vrste svježeg mesa i ribe, mesne i riblje konzerve, jestivo suncokretovo ulje, formule za dojenčad i formule nakon dojenja, pelene za jednokratnu upotrebu za djecu i odrasle, deterdžent za veš u prahu, deterdžent za suđe tečni i sapun.

Razlog za izmjenu Odluke je optimizacija propisane mjere neposredne kontrole cijena radi postizanja neophodnog balansa između zaštite životnog standarda građana – kupaca i ekonomski održivog poslovanja proizvođača i trgovaca. Pri tome je naglasak na ekonomski održivom poslovanju malih trgovaca koji su konkurencijski inferiorniji u odnosu na velike.

U okviru reforme radnog i socijalnog zakonodavstva u Federaciji BiH u proteklim godinama doneseni su određeni propisi, a jedan od najvažnijih je dugo očekivani je [Zakon o zaštiti na radu](#) ("Službene novine FBiH" br.: 79/20 od 30.10.2020. godine), koji je stupio na snagu 07.11.2020. godine.

Na temelju ovog Zakona u 2021. godini Federalno ministarstvo rada i socijalne politike donijelo je pet propisa u prvih šest mjeseci i to:

- [Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene organizacije za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite na radu](#) ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/21 od 24.3.2021.), stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja tj. 25.3.2021. godine;
- [Pravilnik o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu](#) ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/21 od 24.3.2021.), stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja tj. 25.3.2021. godine;
- [Pravila o procjeni rizika](#) ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/21 od 24.3.2021.), stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja tj. 25.3.2021. godine;
- [Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na poslovima s povećanim rizikom](#) ("Službene novine Federacije BiH", broj 24/21 od 26.3.2021.), stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja tj. 27.3.2021. godine;

- [Pravilnik o načinu i uvjetima obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca](#) (“Službene novine Federacije BiH”, broj 34/21 od 30.04.2021.), stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja tj. 01.5.2021. godine. Ovim pravilnikom se propisuju uvjeti koje mora ispunjavati stručno osoblje za obavljanje poslova zaštite na radu kod poslodavca, način obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca u zavisnosti od rizika, djelatnosti i broja radnika, kao i druga pitanja od značaja za način obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca.

Ministarstvo financija FBiH utvrdilo je **Osnovice za obračun doprinosa određenih obveznika za 2021. godinu** koje su objavljene u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 7/21 od 27.01.2021. godine. Istima je utvrđeno sljedeće:

1. Za poduzetnike s osnova obavljanja samostalne djelatnosti iz člana 12. st. 2., 3. i 5. Zakona o porezu na dohodak (“Službene novine Federacije BiH”, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) koji utvrđuju dohodak na osnovu poslovnih knjiga u skladu sa članom 19. istog Zakona, mjesečna osnovica za obračun doprinosa je:
 - a) 1.609,00 KM – za slobodna zanimanja,
 - b) 951,00 KM – za samostalnu djelatnost obrta i srodne djelatnosti,
 - c) 424,00 KM – za samostalnu djelatnost u poljoprivredi i šumarstvu,
 - d) 424,00 KM – za samostalnu djelatnost trgovca pojedinca.
2. Za poduzetnike s osnova obavljanja samostalne djelatnosti iz člana 12. stav 1. Zakona o porezu na dohodak, koji dohodak utvrđuju i plaćaju u paušalnom iznosu u skladu sa članom 31. istog Zakona, mjesečna osnovica za obračun doprinosa je:
 - a) 805,00 KM – za samostalnu djelatnost obrta i srodne djelatnosti,
 - b) 366,00 KM – za niskoakumulativne djelatnosti tradicionalnih esnafskih zanata,
 - c) 366,00 KM – za samostalnu djelatnost u poljoprivredi i šumarstvu,
 - d) 366,00 KM – za samostalnu djelatnost taxi prijevoza,
 - e) 424,00 KM – za samostalnu djelatnost trgovca pojedinca.
3. Za obveznike doprinosa iz člana 6. tačka 10. Zakona o doprinosima mjesečna osnovica za obračun doprinosa je 424,00 KM.
4. Prosječna plaća u periodu I-IX 2020. godine je 1.463,00 KM.

Također, Ministarstvo financija donijelo je i nekoliko pravilnika i to:

- **Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa** (Službene novine FBiH”, broj 12/21 od 12.2.2021.), stupio na snagu 13.2.2021. godine.
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza** (Službene novine FBiH”, broj 18/21 od 05.03.2021.);
- **Pravilnik o fiskalnim sistemima i Pravilnik o izmjeni Pravilnika o fiskalnim dokumentima** (“Službene novine FBiH”, broj 28/21 od 09.04.2021.);

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u FBiH** ("Službene novine FBiH", broj 28/21 od 09.04.2021.);
- **Pravilnik o načinu i uvjetima izdavanja i oduzimanju licenci ovlaštenim revizorima i društvima za reviziju.** ("Službene novine FBiH", broj 28/21 od 09.04.2021);
- **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra kvalificiranih lica i registara pravnih lica i poduzetnika koji pružaju knjigovodstvene i računovodstvene usluge** ("Službene novine FBiH" broj 28/21 od 09.4.2021. godine);
- **Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak** ("Službene novine FBiH", broj 48/21 od 18.6.2021.). Ovim pravilnikom detaljnije se propisuje primjena odredaba Zakona o porezu na dohodak, način utvrđivanja oporezivog dohotka, način utvrđivanja godišnje porezne osnovice, način obračunavanja i plaćanja poreza na dohodak, kriteriji plaćanja poreza na dohodak od samostalnih djelatnosti u godišnjem paušalnom iznosu, oblik i način vođenja porezne kartice, oblik i način popunjavanja poreznih prijava i drugih evidencija, oblik i sadržaj poslovnih knjiga i evidencija na osnovu kojih se utvrđuje dohodak od samostalnih djelatnosti, način obračuna ubrzane amortizacije, oblik i sadržaj evidencija o dobitima koji se daju u nagradnim igrama i igrama na sreću i dr. Pravilnik je stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", **tj. od 26.6.2021. godine s tim da** se odredbe čl. 12. stav (5), 31. stav (5), 32. stav (5), 57. stav (10) i 64. stav (7) **počet će se primjenjivati od 01.10.2021. godine.** Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 03/18, 30/18 i 21/20).

Od propisa donesenih na razini kantona, izdvojili smo propise u Kantonu Sarajevo i to:

- **Zakona o šumama Kantona Sarajevo** "Službene novine KS", broj 10/21 Od 11.03.2021.). Izmjene se odnosi na naknade za općekorisne funkcije šuma koje se smanjuju za 50 % sa dosadašnjih 0,07 % na 0,035 % i to svim pravnim licima čije je sjedište u Kantonu Sarajevu, ali i onima čije je sjedište izvan KS, a koji obavljaju djelatnost na području Kantona. Zakon je stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".
- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica i uštedama u Kantonu Sarajevo** ("Službene novine KS", broj 12/21 od 25.03.2021.).

- [Zakon o dopunskim pravima boraca – branitelja BiH](#) (“Službene novine KS”, broj 18/21) - prečišćeni tekst
- **Uredba o postupku cijele ili dijela minimalne neto mjesečne plaće (u FBiH) za mjesec u 2021.** godini, objavljena u “Službenim novinama Kantona Sarajevo”, broj 16/21 od 22.04.2021. godine. Ovom uredbom uređuje se donošenje odluke o odobravanju financiranja cijele ili dijela minimalne mjesečne neto plaće (u FBiH) za odnosni mjesec u 2021. godini, raspisivanje javnog poziva, prijava na javni poziv, pregled prijave i dokumentacije, subjekti koji su isključeni iz financiranja, uvjet za ostvarivanje prava na uplatu, maksimalni iznos minimalne mjesečne neto plaće (u FBiH) koji se može uplatiti, donošenje odluke o utvrđivanju iznosa dijela minimalne mjesečne neto plaće (u FBiH) za uplatu, donošenje odluke o odobravanju i uplati sredstava za financiranje dijela minimalne mjesečne neto plaće (u FBiH), objava listi poslovnih subjekata i pravna zaštita poslovnih subjekata koji su se prijavili na javni poziv. Uredba je stupila na snagu 23.4.o.g

Presuda Ustavnog suda vezano za komunalne takse u Kantonu Sarajevo (“Službene novine FBiH”, broj 11/21 od 10.02.2021), kojom Ustavni sud Federacije ukazuje da vrsta djelatnosti ili zanimanja ne može biti relevantan kriterij za propisivanje različite visine komunalnih taksa na istaknutu firmu, oznaku, obilježje ili natpis na poslovnim i ostalim prostorijama, objektima i mjestima. Osporena odredba Zakona i osporena odredba Odluke nisu u suglasnosti sa članom II.A.2. (1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojim je propisano, da **sva lica na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na jednakost pred zakonom.**

Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona donijela je [Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica](#) (“Službene novine HNK”, br.: 4/21 od 08.6.2021. godine).

U proteklih šest mjeseci sindikati su inzistirali na utvrđivanju **najniže plaće u Federaciji BiH.** Federacija jedina nema propis kojim se utvrđuje najniža (minimalna plaća), za razliku od Republike Srpske koja je od nove godine dva puta utvrdila minimalnu plaću. U Federaciji BiH još uvijek se većinom primjenjuje satnica 2,31 KM (utvrđena Općim kolektivnim ugovorom za teritoriju FBiH iz 2016.). Na temelju satnice izvodi se najniža plaća od 406,00 KM, iako nema propisa kojim se to regulira.

Sindikati su podijeljeni u zahtjevima za utvrđivanje visine najniže plaće. Većina granskih sindikata, uključujući sve industrijske sindikate zahtjeva da najniža plaća bude 70% od prosječne plaće objavljenje u Federaciji BiH za prethodnu godinu, I to neto koji se isplaćuje nakon oporezivanja, dakle traži se najniža plaća u iznosu od 669, 00 KM. Topli obrok i naknada za prijevoz bi ostali neoporezivi i ne bi ulazili u ukupni prihod.

Nekolicina granskih sindikata (točnije njih četiri), zahtijevaju minimalnu plaću 1000,00 KM. Svoje zahtjeve predstavili su kroz Prijedlog zakona o minimalnoj plaći i u vezi s tim traže izmjenu Zakona o radu.

Najniža plaća biće predmet rasprave ESV-a sredinom jula/srpnja 2021. godine. Granski sindikati najavili su štrajk u septembru/rujnu ukoliko se ne udovolji zahtjevima za hitno utvrđivanje najniže plaće i zaključivanje kolektivnih ugovora.

ESV je u proteklih nekoliko mjeseci raspravljao o više propisa. Za radnike i sindikat značajni su Zakon o vijeću zaposlenika (koji je usuglašen između Sindikata i UPFBiH) i Zakon o reprezentativnosti Sindikata i Udruženja poslodavaca FBiH oko kojeg je teško pronaći kompromis kako unutar sindikata (zbog raznolikosti uređenja sindikata i njihove organiziranosti), tako i zbog činjenice da Vlada FBiH preferira organiziranje sindikata na strukovnom nivou, što predstavlja prijetnju da će doći do daljih usitnjavanja sindikata, s ciljem potpune destabilizacije sindikalnog pokreta u Federaciji BiH. Sindikati (njih 16 grana) su oštro osudili namjeru Vlade BiH da se Nacrt zakona o reprezentativnosti stavi u hitnu proceduru te ukazali da o istom nije postignut konsenzus socijalnih partnera, što je preduvjet za dalje upućivanje zakona u proceduru.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je polovinom maja/svibnja 2021. godine, u parlamentarnu proceduru uputilo je **Izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18).

Kako navode, razlog se nalazi u činjenici da su već prilikom usvajanja Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, oba doma Parlamenta Federacije BiH, donijela Zaključak i zadužila resorno ministarstvo odnosno Vladu Federacije BiH, da prati primjenu novog Zakona, te da u slučaju potrebe i određenih problema u primjeni sačini izmjene i dopune Zakona penzijskom i invalidskom osiguranju. U Ministarstvu smatraju da u primjeni zakona nije bilo većih problema. Jedan broj Sindikata uključujući i SSŠPDP BiH su još u 2019. godini uputili inicijativu za izmjenu zakona. Također, Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu broj: AP-4077/16 od 11.10.2018. godine i Presuda Ustavnog suda Federacije BiH, broj: U-36/18 od 12.11.2019. godine, stvorile su obavezu da se izmijeni zakon, kao i da se određene odredbe zakona preciziraju kako bi se izbjeglo različito tumačenje pojedinih odredbi.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona PIO ima 10 članova i to:

- članom 1. izvršena je dopuna člana 2. Zakona PIO na način da se u točki k) iza riječi: „osiguranja“ dodaje zarez i riječi: “kao i posebnim zakonom Bosne i Hercegovine, a koje ima prebivalište na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija)“;
- Članom 2. vrši se tehnička izmjena u članu 7. stav (2) Zakona, s obzirom da je skraćenica Federacija BiH sada navedena u članu 1., tako da je ista bila suvišna u članu 7., jer se duplicirala;
- mijenja se član 44. stav (5), na način da licima iz člana 36. zakona, prilikom izračuna penzije po zakonu, lični bodovi za svaku godinu posebnog staža sada iznose 1 bod, za priznatu punu godinu ostvarenog posebnog staža, za svaki mjesec iznose 0,083333 boda, a za svaki dan iznose 0,002777 boda;
- Članom 4. izvršena je dopuna člana 49. Zakona na način da se iza točke b) dodaje točka c) koja glasi: „Povredom na radu, u smislu ovog zakona, smatra se i povreda lica iz člana 36. ovog zakona, odnosno lica iz člana 17. točka h) ovog Zakona,

zadobivena u pripremama za obranu, odnosno u obrani Bosne i Hercegovine u periodu od 18.09.1991. godine do 23.12.1995. godine.“;

- Posebno bitna novina/izmjena predviđena je članom 5. kojim je izvršena dopuna člana 69. stav (1) točke a) na način da se članovima porodice umrlog osiguranika uz bračnog supružnika (udovice odnosno udovca), smatra i vanbračni partner. Također, u članu 69. dodaje se stav (2) kojim se vanbračni partner iz stava (1) ovog člana, smatra kao lice koje je kao takvo definirano Porodičnim zakonom Federacije BiH, a koje je svoj status utvrdilo u odgovarajućem sudskom postupku (Odluka Ustavnog suda BiH AP-4077/16 od 11.10.2018.);
- Izmjena u članu 79. stav (1) zamjena riječi „realnog bruto društvenog proizvoda“, riječima „bruto domaćeg proizvoda“.
- Članom 8. dopunjuje se član 82. stav (1) Zakona PIO, na način da iza riječi „po međunarodnim ugovorima“ dodaju riječi „i Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju penzijskog i invalidskog osiguranja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 24/00), zaključenog između nositelja osiguranja u entitetima Bosne i Hercegovine“. Na ovaj način izvršena je preciznija formulacija stava (1), a koja se primjenjuje u praksi stupanjem na snagu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Također se dodaju novi stav (2) i stav (3).
- Izvršena je dopuna člana 116. na način da se na kraju rečenice točka zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: „a najduže do navršavanja 40 godina staža osiguranja, odnosno 65 godina života“. Dakle, korisniku penzije koji u skladu sa ovim zakonom stekne status osiguranika u obaveznom osiguranju, izuzev osiguranika iz člana 12. točke c), d), e) i f) ovog zakona, isplata penzije se obustavlja za period trajanja osiguranja, a najduže do navršavanja 40 godina staža osiguranja, odnosno 65 godina života.
- U članu 145. riječi: „Osiguranicima iz čl. 142.,143. i 144.“ zamjenjuju se riječima: „Osiguranicima iz čl. 142. i 143.“, dakle briše se član 144.

Izvori:

- <http://www.sluzbenilist.ba/> – “Službene novine FBiH” i “Službene novine KS”;
- <https://rec.ba/izmjene-i-dopune-zakona-o-pio-mio/32158/>
- <http://www.feb.ba/2021/page/3/>
- <https://www.paragraf.ba/>
- <https://fmrsp.gov.ba/>

Livno, 30.6.2020. godine